

Nova pogajanja za ohranitev miru. - Nesreča v rudniku.

FRANCOSKO-AMERIŠKI NAČRT ZA OHRANITEV MIRU PREDLOŽEN DRUGIM VELESILAM. — BESEDILO TOZADNEVNE AMERIŠKO-FRANCOSKE KORRESPONDENCE JE V ROKAH AMERIŠKEGA POSLANIŠTVA V PARIZU.

Pariz, Francija. — Vedno bolj se spodbijajo tla militarizma. Čeprav je splošno mnenje tako, da se spori narodov morajo le na bojnih poljih reševati, vendar bo v doglednem času prišla do moči tista manjšina, ki meni, da nasprotje, to je, da se spori lahko izravna potom arbitraže pri miru.

Državni tajnik Kellogg je pri neki priliki imel daljši govor o stališču Združenih držav glede problemov varnosti in ohranitve miru. Začel je pri razsodni pogodbi s Francijo in pri pogodbah, o katerih namerava vlada razpravljati z Nemčijo, Italijo in Japonsko. Omenil je izrečno in obširno razsodni pogodbe, ki jih je sklenil Wilsonov prvi državni tajnik Bryan leta 1913. in 1914. z različnimi državami ter je ponovno poudaril, da silijo dragocene izkušnje svetovne vojne k izgraditvi teh pogodb, in sicer v tej smeri, da se vojna kot sredstvo politike sploh izloči in obsoji. Kellogg je na konkretnem primeru pogajanj s Francijo zelo obširno obrazložil namene in politiko washingtonske vlade.

Ves svet ima samo eno željo, da bi bila vojna kot sredstvo politike odpravljena. Zato je potrebno, da se poleg pogodb vzdrami javna vest v vseh narodih, da se bodo zavedli grozot vojne.

V kratkem se bodo obnovila pogajanja med šestimi velesilami za pakt, po katerem naj bi bil mir zagotovljen. Besedilo ameriško-francoske note in vsa korespondenca je zdaj v rokah ameriškega poslaštva v Parizu. Prepise iste imajo tudi ameriški poslaniki v drugih glavnih mestih, kakor Londonu, Berlinu, Rimu in Tokyu.

Za Nemčijo in Japonsko se skoro lahko trdi, da se popolnoma strinjajo z ameriškim predlogom, da druge sile pa bodo primorane zdaj z barvo priti na dan in položiti karte na mizo.

KUGA V INDIJI.

Calcutta, Indija. — V Združenih provincih (Agra in Oudh) v Indiji se kuga še vedno širi. V enem tednu je umrlo za to boleznijo 4.100 oseb. Sedemnajst smrtnih slučajev poročajo iz mesta Benares, oddaljeno 400 milj severozapadno od Kalkute.

V Indiji pa umrljivost za kugo ne vzmernira ljudstva, ker je ta bolezen tam stalna. Med leti 1901 in 1911 je umrlo za kugo v Indiji 6.500.000 oseb.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

NESREČA NA JEZERU.

Osem oseb je prišlo ob življenju, ko se je motorni čoln z vso silo zaletel ob skalovje. — 500 rudarjev utočilo.

Como, Italija. — Po jezeru Como v Italiji se je na motornem čolnu vozila družba obstoječa iz osmih oseb. Vozili so z največjo brzino in zadeli ob skalovje. Čoln se je popolnoma razbil in vseh osem oseb je prišlo ob življenje.

Tokio, Japonsko. — Fušun premogovnik v Mandžuriji je zalila voda; 500 rudarjev je utočilo. V bližini premogovnika se je porušil nasip in voda je vdrla v rove s tako naglico, da se nesrečneži niso mogli rešiti.

FORD O PROHIBICIJI.

Ameriški kralj avtomobilov pripoveduje Angležem o dobrotah prohibicije. — Trdi, da bo Evropa prisiljena slediti vzgledu Zed. drž.

London, Anglija. — Minuli teden je prisel v Anglijo Henry Ford s sopogo. Na poti mu je angleška tarifa, ki dela ovire, da njegovi "fordi" ne morejo gladko skozi mejo. Kot ameriški kralj avtomobilov in veleindustriec, je naravno, da ga Angleži smatrajo za vplivno osebo v Zed. drž., zato pa ga obsipujejo z različnimi vprašanji. Vprašali so ga tudi, kako je s prohibicijo in kakšne koristi je prinesla deželi. Ker Ford sovraži pijačo, katero tudi svojim delavcem prepoveduje, odgovarja na vprašanja, da je prohibicija v Zed. drž. pravi blagoslov. Trdi, da so se industrijske in trgovske razmere zboljšale in prerokuje, da bodo evropski narodi morali slediti vzgledu Amerike, če bodo hoteli napredovati.

Glede vojne nevarnosti je rekel Ford, da so ljudje postali tako inteligentni, da bodo nasprotovali novi vojni in trdi, da so militaristi prišli ob vpliv. Po njegovem mnenju je svetovna vojna ljudstvu odprla oči.

Da je v Angliji velika brezposelnost, je vzrok, tako trdi Ford, ker so delavci preslabo plačani. Kupna moč je majhna, zato pa nimajo tovarne dela. Seveda tudi ni pozabil omeniti, da vlada v Zed. drž. velika prosperiteta.

ARETACIJA DRZNIH BANDITOV V JUGOSLAVIJI.

Belgrad, Jugoslavija. — Deset članov banditske družbe, ki je več let ogrožalo deželo, je prišlo v roke pravice. Prišli so 40 roparskih umorov.

KIT V KANALU.

Na sliki vidimo 27 čevljev dolgega kita, katerega so vjeli v Gowanus kanal, v državi New York. Velikana so privlekli v Erie bazin.

STARA MATI-POŽIGALKA

Osemdesetletna starka pred sodiščem, obdolžena požiga. — Ob življenje so prišle štiri osebe. — Starka je plesala okrog goreče hiše.

Chicago, Ill. — Včeraj je bilo poročano, da je ogenj izbruhnil v hiši Leslie Whitakerja, na 2638 Mulligan ave., ob življenje je prišla mati s tremi otroci, oče pa je zadobil tako težke opekline, da ni upanja, da bi okreval. Težke opekline je tudi dobila Mrs. Brayton, ki je pri Whitakerju stanovala in Tobias Piff, bratranec od Mrs. Whitaker.

Kakor je že bilo poročano, se je mati Whitakerja, stara 80 let, prva rešila. Sosedje pripovedujejo, da so starko videli, ko je plesala okrog poslopja, ki je bilo v ognju. Že pred petnajstimi leti je nekoč zažgala hišo, v kateri je stanovala. Večkrat je tudi odprla plin in so jo morali domači imeti vedno pred očmi. Nekaj časa se je tudi nahajala v norišnici. Starka je bila aretirana.

POTRES V SMIRNI.

Carigrad, Turčija. — Smirna in okolica je bila v torek zvečer ponovno prizadeta po potresu. Kakor je bilo poročano, so 31. marca t. l. potresni sunki tukaj povzročili ogromno materialno škodo in 60 oseb je prišlo ob življenje. Tudi sedaj poročajo, da se je porušilo več hiš; človeških žrtve ni bilo.

La Paz, Boliva. — Tekom 24. ur je na San Calixto opazovalnici seismograf registriral 56 potresnih sunkov. Podrobnosti niso znane. Sodiijo, da je bilo središče potresa v okraju Arequipa, severovzhodno od tukaj.

Mexico City, Mehika. — V državi Cahulla je divjal v ponedeljek strahoviti tornado, ki je povzročil nad deset milijonov dolarjev škode. O človeških žrtvah poročilo ne pove.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

POČETJA KLANOV.

Priče izpovedale, kako so člani tajne organizacije morili in zažigali cerkve. — Na vesti imajo večje število zločinov.

Pittsburgh, Pa. — Pri tujakšnem zveznem sodišču so priče izpovedale o zgrozečljivih Ku Klux Klanov, ki so v Pennsylvaniji, Ohio in drugod morili, zažigali cerkve in metali bombe v poslopja. Clarence W. Ludlow, ki je bil član lože št. 56 v Dallas, Tex., je izpovedal, da je bil priča v osmih slučajih, ko so klani žrtve mazali s smolo in žive zažigali. V enem slučaju, to je bilo v Terrell, Tex., je "kangaroo sodišče" obsodilo nekega moža na smrt. Odvedli so ga na samotni kraj, kjer so ga namazali s smolo in zažgali. Nad 300 članov organizacije "stoprocentnih Amerikancev" je bilo navzočih, ko se je žrtev zvijala od bolečin, dokler ni izdihnila.

Harry E. A. MacNeel, bivši klan je izpovedal, da je bil priča, ko so klani v Kittanningu, Pa., položili bombo pred vrata katoliške cerkve Sv. Marije.

POLITIČNE VESTI.

Chicago, Ill. — Državni pravdnik Robert E. Crowe je bil strahovito poražen pri primarnih volitvah. Sodnik Swanson je imel nad 200.000 glasov večine. Thompson-Croweova mašina je škopila s tira in nobena sila je več ne spravi na tir. Pred volitvami se je župan izrazil, da bo resigniral, če bo Crowe poražen. Bomo videli, če znajo taki močje držati besedo.

Zvezni senator Charles Deneen bo vodil delegacijo iz drž. Illinois na republikansko konvencijo, ki se bo meseca junija vršila v Kansas City. Deneen bo podpiral za predsedniško nominacijo bivšega ilinoškega guvernerja Lowdena.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

KRIŽEM SVETA.

New York, N. Y. — Tovorni parnik Seminole, last Roosevelt Steamship kompanije se je na poti ponesrečil in stroj je odpovedal službo. Z vlačilci so ga privlekli v pristanišče, kjer bodo škodo popravili.

Bowling Green, Mo. — Charles Wenkle, star 60 let, ki je bil pri Peoples banki skozi 20 let blagajničar, je izvršil samoumor. Banko so zaprli in pregledujejo knjige, da ugotovijo, če je kaj primanjkljaja.

Manistique, Mich. — Joseph Smithers, 63 letni vdovec, ki se je zaljubil v 17 letno dekle, je poslal svojemu tekmeču slaščice, v katere je nameršal strup. Za ta prestop se bo moral v Jackson državni ječi pokoriti deset let.

Washington, D. C. — Gov. Brewster iz Maine je povabil predsednika Coolidgea, da bi prebil počitnice poleti v Bar Harbor. Guverner je ponudil v ta namen svojo hišo v Lafayette parku.

Bogota, Colombia. — J. G. Harvey, inženier iz Chicago, je tukaj utočil, ko je več žensk in otrok rešil iz vode, ko se je prekučnil čoln, v katerem so se vozili po lagunu.

Moline, Ill. — 13 letni sin, premožnega trgovca, Erval Boomershire, je bil najden v kleti obesen.

Kansas City, Mo. — La Rue W. Spitznagle, katerega je zapustila soproga, se je v parku sedeč v avtomobilu ustrelil. V kritičnem stanju so ga prepeljali v bolnišnico, kjer pa nimajo upanja, da bi okreval.

New York, N. Y. — Elbert H. Gary, predsednik United States Steel kompanije, ki je lansko leto umrl, je dobival letno plače po \$400.000.

Los Angeles, Cal. — Richard Dix, znameniti kino igralec, je nevarno zbolel in so ga morali prepeljati v bolnišnico, kjer se bo podvrget operaciji.

London, Anglija. — Od tukaj prihaja poročilo, da so 25. marca našli v Rigi umorjeno Amerikanko, Mrs. Grant, ki je bila na glas, kot velika skopuhinja. Pod blazino na postelji, kjer je bila umorjena, so detektivi našli ameriške bankeve v vrednosti milijon dolarjev.

Madrid, Španija. — Transportni ravnatelj Španije, ne bo več izdajal dovoljenja za uvoz tujzemskih avtomobilov.

OGENJ POVZROČIL \$1.000.000 ŠKODE.

Havana, Cuba. — Iz Holguina na Kubi poročajo, da je ogenj izbruhnil v skladišču sladkorja San German tovarne in uničil 240.000 vreč sladkorja. Škoda je cenjena nad milijon dolarjev.

Iz Jugoslavije.

PROBLEM BREZPOSELNOSTI V SLOVENIJI. — REDUKCIJE PRI DRŽAVNI ŽELEZNICI SO ŠTEVILO BREZPOSELNIH POMNOŽILE. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Brezposelnost v Sloveniji.

Po vsem svetu se bavijo s problemom brezposelnosti, tako tudi v Sloveniji. Pojav brezposelnosti v človeški družbi je posledica kapitalističnega reda. Kapitalistično navdahnjeni sociologi so prišli do zaključka, da se brezposelnost sploh ne da odpraviti, ampak da spada kot neizogibno zlo k narodnemu gospodarstvu, breme tega dela narodnega gospodarstva, da pa mora nositi država in to tudi vpoštevati pri vsakotnem državnem proračunu. Skupno število brezposelnih v Sloveniji je danes 20.000 oseb.

Statistika okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani potrjuje, da je bilo pri njem leta 1927 povprečno stanje članstva v januarju 74.766, v decembru pa 92.527 oseb. V letu 1927 so bile precejšnje redukcije pri drž. železnici in pri ostalih državnih podjetjih, s čimer je še država sama pomnožila kader brezposelnih. Trboveljska premogokopna družba je tudi zelo razredčila rudarske vrste. L. 1924 je bilo zaposlenih 12.682 rudarjev, leta 1927 pa le 8783. Če pa se primerja produkcija premoga v l. 1924 in v l. 1927, se dobi čisto druga slika. V l. 1924 se je nakopalo premoga 1.898.192 ton, leta 1927 pa 1.912.155 ton.

Najbednejši med brezposelnimi so brez dvoma rudarji. Dokler so delali, si niso mogli ničesar prihraniti, ko so postali brezposelni, nimajo pravice niti do tistih podpor, katere jim omogočuje pravilnik o brezposelnostnih podporah, ker ne plačujejo prispevkov v ta namen.

Ker se prebivalstvo, zaposleno v poljedelstvu, ne množi, z drugimi besedami, poljedelstvo pri sedanjem načinu ne more dajati več delovnih prilik, kakor jih že daje, sili ves prirastek prebivalstva v industrijske centre. Taki novi prirastki so dobrodošli podjetniku, ne pa delavstvu, ker poslabšuje na eni strani pogoje na delovnem trgu s tem, da pritiskejo meze navzdol in podaljšujejo delovni čas v tovarnah.

Ekspresni vlak ponesrečil.

Na postaji Caprag pri Sisku se je pripetila večja železniška nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtve. — Simplon-orient ekspresni vlak je redno odpeljal iz Zagreba, na postaji Caprag pa je trčil na garnituro tovornega vlaka, ki je imel lokomotivo in tri vagona. Ekspresni vlak je vozil z vso brzino in njegova lokomotiva je pri trčenju odskočila s tira, dočim je bila garnitura

tovornega vlaka vržena na drug tir. Strojvodjo ekspresnega vlaka je vrglo iz lokomotive v travo, ni pa dobil nobene težke poškodbe. Dva vagona ekspresnega vlaka sta težko poškodovana, potnikom pa se ni zgodilo nič. S postaje so takoj telefonirali v Zagreb po drugo lokomotivo, ki je vlak odpeljala nazaj v Zagreb, odkoder je potem ekspresni vlak nadaljeval pot v Belgrad preko Dugega sela. Proga je pokvarjena v dolžini 300 metrov.

Nezgoda letala v bližini Ptuj.

Dne 10. m. m. ob 4 popoldne je bilo prisiljeno potniško-letalo Junkers A-34 pristati pri Bukovcih v bližini Ptuja, ker je pilot ritmojster Pinter v megli izgubil orijentacijo. Letalo je bilo v službi zračnega prometa Benetke-Celovec-Dunaj. Letalo je pristalo na ravnem polju ter k sreči ni dobilo drugih poškodb, kakor to, da so se potniki kolesa in se zlomile osi, tako da se ni moglo več dvigniti v zrak. Popotniki in pilot so ostali nepoškodovani. Ker ni bilo mogoče poškodbe popraviti, so letalo razdrli in ga po železnici odpeljali na Dunaj. Stiri potniki, ki so se nahajali v aeroplanu, so še isti dan nadaljevali pot na Dunaj z vlakom. Isto letalo je imelo teden dni prej, dne 2. m. m. enako smolo z istim pilotom, ki je tudi moral radi megle pristati pri Pekrah v bližini Maribora.

Eksistenčni minimum pri dohodnih povznan na 12.000 Din.

Belgrad. — Ministrski svet je razpravljal o dohodnini. Ker bo z novim davčnim zakonom, ki stopi v veljavo 1. jan. 1929, dohodnina itak popolnoma odpravljena, je ministrski svet sprejel določilo, da za l. 1923 velja eksistenčni minimum 12 tisoč dinarjev. Predlog, da se zviša eksistenčni minimum na 12.000 Din, je stavil notranji minister dr. Korošec. Eksistenčni minimum 12.000 Din bo določen v finančnem zakonu.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, H.D.

Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez obteke izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj podliali po teh-le cenah:

500 Din	9.35
1.000 Din	18.40
2.500 Din	45.75
5.000 Din	91.00
10.000 Din	181.00

100 Lir	5.00
200 Lir	11.50
500 Lir	27.75
1000 Lir	54.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Meroda ne so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na: ZAKRAJŠEK & ČESARK, 455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

"Dzungla"

priznani zanimiv roman, začne prihodnji teden v našem listu. Opozorite svoje prijatelje in znance na ta zanimivi roman. Kdor še nima lista naj si ga gotovo naroči, da bo čital ta zanimiv roman od začetka!

